

Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет іноземної філології
кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Основи культури польської мови
Викладачі	СТАХНЮК НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА завідувач кафедри слов'янської філології та загального мовознавства
Профайл викладачів	https://slovfil.kpnu.edu.ua/stakhniuk/
E-mail:	lc_natalia.stachniuk@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/mod/forum/view.php?id=317260
Консультації	За графіком

2. Анотація до курсу

Курс дає студентам змогу ознайомитися з основами культури польської мови та забезпечує адекватне розуміння студентами текстів польською мовою, уміння формулювати власні базові усні та письмові висловлювання на різноманітну тематику та використовувати здобуті вміння і навички у різних комунікативних ситуаціях, знайомить студентів з основними елементами польської культури. У курсі «Основи культури польської мови» розглядаються важливі загальнотеоретичні проблеми: традиційного і сучасного розуміння культури мови, поняття норми, взаємовідношення системи, норми та узусу; поняття інновації та помилки, критерії оцінки мовних інновацій і мовних одиниць і явищ загалом; внутрішня диференціація норми у сучасній польській мові. Їх вивчення має сприяти формуванню в студентів навичок ґрунтовного й глибокого аналізу мовних явищ, а також свідомості того, що мова є живим змінним організмом зі своїми внутрішніми законами розвитку. У межах курсу студенти ознайомлюються зі специфікою зв'язків: мова – культура, мова – суспільство, мова – її носій. Значну увагу приділено аналізу зв'язків: культура мови – мовна комунікація. Такий підхід дає змогу виробляти в студентів навички вдумливого аналізу й оцінки мовних явищ з перспективи домінантної в сучасному мовознавстві тенденції до гуманізації.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є ознайомлення студентів з багатоаспектним поняттям культури польської мови, теоретичне і практичне засвоєння проблем сучасної польської нормативістики.

Для досягнення мети навчальної дисципліни “Основи культури польської мови” в процесі її викладання необхідно вирішити такі завдання:

- донести до студентів неоднозначність підходів до поняття “культура мови”, наголошуючи на його мовнопрагматичній орієнтації;
- ознайомити студентів з основними етапами “мовно-культурної” діяльності в Польщі;
- сформуванню у студентів розуміння суті різних постав до мови з боку її носіїв;
- навчити студентів розумінню понять мовна норма, узус, мовна інновація, мовна помилка, критерій оцінки мовних інновацій;
- усвідомити студентам диференційований характер норми сучасної польської мови.

Студент повинен

знати:

- можливі трактування поняття “культура мови”;
- трактування основних понять культури мови: мовна політика, постава щодо мови, норма, узус, інновація, помилка, критерії оцінювання інновацій і мовних одиниць загалом;
- історію культури мови в Польщі та стан “мовно-культурної” діяльності на нинішньому етапі.

уміти:

- аналізувати мовні одиниці щодо їх належності до норми, системи та узусу або тексту;
- знаходити в текстах мовні інновації, оцінювати їхню функціональну мотивованість;
- знаходити в текстах, аналізувати й виправляти мовні помилки (з урахуванням дворівневого характеру норми);
- творити тексти, згідно із засадами етики й естетики слова; аналізувати тексти, відповідно до критеріїв їхньої естетичності та етичності.

4. Формат курсу

вибірковий освітній компонент.

5. Результати навчання

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти:

- Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
- Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
- Розуміє еволюцію мови як системи, зв'язок мови і мовлення, мови та писемності; мовні системи та підсистеми; основні теорії та напрями розвитку галузей мовознавства.
- Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.
- Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.
- Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	014 Середня освіта (Мова і література (польська, англійська))
Рік навчання/ рік викладання	II, III, IV
Семестр вивчення	III, IV, V, VI, VII, VIII
нормативна/вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	16 год.
Практичні заняття	24 год.
Семінарські заняття	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.
Форма підсумкового контролю	залік

6. Пререквізити курсу

практика усного і писемного мовлення польської мови, Теорія польської мови: фонетика польської мови, граматики польської мови, лексикологія і стилістика польської мови.

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

8. Політики курсу

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні, практичні та лабораторні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Неформальна / інформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».

URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

У неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернет ресурси	Завдання, год	Вага оцінки (балів)	Термін виконан ня
Змістовий модуль 1: «Podstawy kultury języka polskiego»							
2 год	Тема 1: Культура мови як діяльність: етапи становлення. - Питання про науковий статус культури мови. - Мовна „правильність” (poprawność językowa). Мовна „справність” (sprawność językowa). - Культура мови та культура мовлення. Прагматичні аспекти культури мови. - Культура мови як частина загальної культури мовної спільноти та мовної особистості.	лекція	Презентація , Текст лекції	2, 7, 16	Переглянути презентацію, 2 год	Поточний контроль – 50 балів, Модульна контрольна робота – 50 балів	
4 год		практичне заняття	Підручники, навчально-методичні посібники, тощо		Опрацювати текст лекції, підготувати конспект, анотувати прочитану додаткову літературу. Відповісти на питання та виконати вправи		
16 год		самостійна робота					
2год	Тема 2: Поняття мовної політики. Концепції підходів до мови.	лекція	Презентація , Текст лекції	3, 4, 11, 14	Переглянути презентацію, 2 год		

4 год	- Постава щодо мови як сукупність поглядів на мову. - Загальні консервативний (елітарний), прогресивний (ліберальний) та демократичний (нігілістичний) підходи до мови. - Пуризм та його види. - Перфекціонізм. - Логізування в мові. - Мовний лібералізм: поміркований лібералізм та лесеферизм.	практичне заняття	Підручники, навчально-методичні посібники, тощо		Опрацювати текст лекції, підготувати конспект, анотувати прочитану додаткову літературу. Відповісти на питання та виконати вправи		
16 год	- Мовний індеферентизм і мовна абнегація. - Природний (спонтанний) підхід до мови.	самостійна робота					
4 год	Тема 3: Суб'єктивне та об'єктивне розуміння норми - Норма як сукупність правил використання мовних засобів.	лекція	Презентація , Текст лекції	2, 3, 9, 10, 11	Переглянути презентацію, 2 год		
4 год	- Норма в стосунку до системи і до узусу. - Дворівневий характер норми: “зразкова” як норма офіційного варіанта та “ужиткова” (“поточна”) як норма неофіційного варіанта польської мови.	практичне заняття	Підручники, навчально-методичні посібники, тощо		Опрацювати текст лекції, підготувати конспект, анотувати прочитану додаткову літературу. Відповісти на питання та		

	- Кодифікація норми польської мови. Словники нормативної польської мови				виконати вправи	
16 год	- Еволюція норми у XX та XXI ст. Періоди розвитку мовної норми в Польщі.	самостійна робота				
4 год	Тема 4: Поняття мовної інновації. - Інновації в текстах та узусі; інновації в мовній системі.	лекція	Презентація , Текст лекції	2, 3, 5, 15, 17	Переглянути презентацію, 2 год	
6 год	- Формальні типи інновацій: фонетичні, граматичні (словозмінні та синтаксичні), лексичні (словотвірні, словесні, семантичні, фразеологічні). - Функціональні типи інновацій: додаткові (новотвори), регулюючі, розширюючі, альтернативні, аналогічні, скорочення, уточнення	практичне заняття	Підручники, навчально-методичні посібники, тощо		Опрацювати текст лекції, підготувати конспект, анотувати прочитану додаткову літературу. Відповісти на питання та виконати вправи	
16 год		самостійна робота				
4 год	Тема 5: Поняття мовної помилки. - Зовнішньомовні помилки – орфографічні та пунктуаційні.	лекція	Презентація , Текст лекції	9, 12, 13, 20	Переглянути презентацію, 2 год	

6 год	- Внутрішньомовні помилки – стилістичні й системні: фонетичні, граматичні (словозмінні та синтаксичні), лексичні (словесні, словотвірні, фразеологічні). - Логічні помилки. - Помилки у сфері текстотворення. - Грубі й негрубі помилки. - Мовні огріхи. - “Гіперправильність”. - Об’єктивні та суб’єктивні чинники, що спричиняють виникнення мовних помилок.	Практичне заняття	Підручники, навчально-методичні посібники, тощо		Опрацювати текст лекції, підготувати конспект, анотувати прочитану додаткову літературу. Відповісти на питання та виконати вправи		
16 год		самостійна робота					

9. Форми поточного та підсумкового контролю: Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями).

Використовуються такі методи контролю: опитування, модульна контрольна робота, перевірка результатів самостійної роботи.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)		Самостійна робота	Сума
Змістовий модуль 1 (80 балів)		20 балів	100
Поточний контроль	МКР		
50	30		

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти:

Поточний контроль (50 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12. Бали за змістовий модуль перераховуються за формулою (Середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4 \times$ ваговий бал змістового модуля).

**Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти
на навчальних заняттях**

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фонетичних явищ та процесів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач ВО не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач ВО намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач ВО розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач ВО розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати фонетичні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатні	7	Здобувач ВО правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити

й (алгорит мічно дієвий)		прикладі на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; дотримання правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей. Чітке висловлювання думок.
	8	Знання здобувача ВО досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал; правильний опис особливостей артикуляції звуків сучасної польської мови, при належній мовній культурі. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати.
	9	Правильне володіння графемно-фонемними навичками техніки читання: виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови усіх звуків сучасної польської мови.
Висок ий (творч о-проф есійни й)	10	Здобувач ВО володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Повний та послідовний виклад основних теоретичних положень з фонетики з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей. Чітке висловлювання думок. Достатнє використання лексичного мінімуму. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів.
	12	Здобувач ВО має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; уміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувачу вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за

результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Модульна контрольна робота (30 балів)

Здобувачі вищої освіти повинні виконати контрольну роботу, яка оцінюється за 30- бальною шкалою.

Модульна контрольна робота виконується у формі тесту. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається з 60 тестових завдань, максимальний бал кожного з яких 0,5 бала.

Отже, за контрольну роботу здобувач вищої освіти може отримати до 30 балів.

При отриманні менше 18 балів модульна контрольна робота вважається невиконаною і здобувач вищої освіти отримує можливість її перескладати.

Самостійна робота (20 балів)

Передбачає опрацювання матеріалу (стаття, відео, подкасти тощо), підготовка та виголошення невеликого повідомлення (4-5 хв.).

При оцінюванні враховуються:

- актуальність обраної теми, її правильне і повне розкриття;
- рівень узагальнення і аналізу інформації, вміння критично оцінювати її;
- ступінь засвоєння матеріалу;
- грамотність, логічність, стиль викладу матеріалу;
- техніка мовлення, використання засобів унаочнення.

Мінімум, який може набрати здобувач вищої освіти за самостійну роботу, – **12 балів**.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Недостатній	0-11	Завдання не виконано, або виконано не у повному обсязі, неналежним чином. Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, відтворює матеріал на підставі елементарних знань і навичок. Тема не розкрита. Припускається грубих помилок у відповіді або не дає зовсім відповіді на питання.
Достатній	12-14	Студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину, володіє окремими навичками аналізу та опрацювання наукових матеріалів, робить граматичні та фактичні помилки. Засоби унаочнення відсутні. Знання досить повні, здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює матеріал.
	15-17	Студент володіє матеріалом і навичками цілісного аналізу матеріалу, дає визначення термінам і поняттям з посиланнями на текст, наводить приклади на підтвердження певних суджень, добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку, вміє систематизувати набуті знання, грамотно їх викласти. У мові відсутні грубі логічні, граматичні, стилістичні помилки. Студент підкріплює свою доповідь поодинокими візуальними матеріалами .

Високий	18-20	Студент вільно володіє матеріалом, розуміє причини наслідки певних мовних процесів, володіє навичками цілісно-комплексного аналізу наукового матеріалу, виявляє творчі здібності, самостійно оцінює окремі явища, показує знання різних джерел інформації, творчо використовує дібраний матеріал, наводить приклади, аргументує власні судження. Веде дискусію за темою доповіді. Вільно відповідає на поставлені питання. Доповідь студента супроводжує логічна, продумана мультимедійна презентація.
----------------	--------------	--

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Рейтингов а оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національн а залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає освітній компонент: вивчення навчальної дисципліни не потребує спеціального програмного забезпечення. Під час вивчення курсу використовується технічне обладнання (комп'ютер/ноутбук, проектор), а також мережа Інтернет, сторінка навчальної дисципліни на платформі MOODLE; відеозв'язок на платформі GoogleMeet, ZOOM (за умови дистанційного/змішаного навчання).

12. Рекомендована література:

ОСНОВНА

1. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H.. Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej. Warszawa, 1973.
2. Krawczuk A. Leksykologia i kultura języka polskiego. T. 2: Kultura języka. Kijów, 2001.
3. Markowski A. Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa, 2005.
4. Markowski A., Puzynina J. Kultura języka. [W:] Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. T. II: Współczesny język polski. Red. J. Bartmiński. Wrocław, 1993. S. 53-73.
5. Nowe spojrzenie na kryteria poprawności językowej. Red. A. Markowski. Warszawa, 2012.
6. Nowy słownik ortograficzny PWN. Red. E. Polański. Warszawa, 2002.
7. Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN. Red. A. Markowski. Warszawa, 1999.

ДОДАТКОВА

9. Bańko M. O normie i błędzie. [W:] „Poradnik Językowy”. 2008. Z. 5. S. 3-17.
10. Bugajski. Język w komunikowaniu. Warszawa, 2006. S. 378-391.
11. Bugajski. Pół wieku kultury języka w Polsce (1945–1995). Warszawa, 1999.
12. Dąbrowska A., Pasieka M. Błąd językowy – niedostatek kompetencji, luka w sprawności czy niewłaściwa strategia. [W:] Sprawności przede wszystkim. Red. A. Seretny i E. Lipińska. Kraków, 2006. S. 15-35.
13. Dąbrowska A., Pasieka M. Błędy językowe w tekstach pisanych przez cudzoziemców – wybrane problemy związane z klasyfikacją i oceną. [W:] Rozwijanie i testowanie biegłości w języku polskim jako obcym. Red. A. Seretny i E. Lipińska. Kraków, 2008. S. 103-113.
14. Grybosiowa. Język wtopiony w rzeczywistość. Katowice, 2003. S. 51- 58
15. Inny słownik języka polskiego. Red. M. Bańko. T 1-2. Warszawa, 2000.
16. Puzynina J. O pojęciu kultury języka. [W:] “Poradnik Językowy”. 1990. Z. 3. S. 153-162. Słownik poprawnej polszczyzny. Red. W. Doroszewski i H. Kurkowska. Warszawa, 1973.
17. Słownik poprawnej polszczyzny. Red. W. Doroszewski, H. Kurkowska. Warszawa, 1973.
18. Szober S. Słownik poprawnej polszczyzny. Red. W. Doroszewski Warszawa, 1958.
19. Wielki słownik poprawnej polszczyzny. Red. A. Markowski. Warszawa, 2004.
20. Z problematyki błędów obcojęzycznych. Red. F. Grucza. Warszawa, 1978.

12. Рекомендовані джерела інформації:

1. Poradnia, inne internetowe poradnie językowe. <https://sjp.pwn.pl/>
2. Wielki słownik języka polskiego // <http://wsjp.pl>
3. Słownik polsko-polski <https://vod.tvp.pl/programy,88/slownik-polskopolski-odcinki,273625>
4. Mówiąc inaczej <https://www.youtube.com/@mowiacinaczej>
5. Mateusz Adamczyk https://www.youtube.com/@Mateusz_Adamczyk
6. Moda na język polski <https://www.youtube.com/@modanajezypolski4018>
7. Szkoła języka i kultury polskiej Uniwersytetu Śląskiego. URL: <https://www.sjikip.us.edu.pl/pl/e-nauczanie/>
8. Narodowe centrum kultury <https://audycjekulturalne.pl/jezyk-gietki/>
9. Polszczyzna <https://polszczyzna.pl/>
10. Obcy język polski <https://obcyjezykpolski.pl/tematy/gluptas/>
11. Poradnik Językowy (wybrane numery). <http://www.poradnikjezykowy.uw.edu.pl/index.php>
12. Język Polski (wybrane numery). <https://jezyk-polski.pl/en/about/>